

ранској конференцији“. Он је указао на објављена документа са тих конференција и њихов значај за изучавање југословенског питања на њима. Према аутору, на њима су доминирала три кључна питања за Југославију, и то: питање отварања другог фронта, дунавска федерација и указивање стварне подршке народноослободилачкој борби у Југославији.

Славко Станишић је поднио саопштење „Прославе годишњица октобарске револуције у Црној Гори током народноослободилачког рата“. Он је у овом саопштењу резимирао нека своја ранија истраживања на ову тему.

Кандидат историјских наука Владимир Јевгенич Романов поднио је саопштење „О неким аспектима англо-америчке буржоаске историографије о совјетско-југословенским односима у току другог свјетског рата“. Романов је указао на неке радове који тенденциозно приказују југословенско-совјетске односе у том периоду.

Др Растислав Терзиоски је поднио саопштење „Рефлекси и оцјене антифашистичког рата на совјетске народе у НОУ-у и револуцији у Македонији (1941-1945)“. Терзиоски је изнио низ занимљивих података који дају више свјетлости о том питању.

М. Г. Славин је резимирао рад Л. Ј. Гибианског (који није присуствовао, али је послао рад) „Успостављање међудржавних односа Совјетског Савеза и нове Југославије децембар 1943 — децембар 1945. године.“

Милан Весовић је поднио саопштење „Издања на југословенс-

ким језицима у СССР-у у периоду 1918 — 1945“. Указао је да је издато око 60 књига и брошура, међу којима и неки радови Маркса, Енгелса, Лењина, Стаљина и других, као и друге књиге и брошуре.

Марко Цамај је поднио саопштење под насловом „Црногорска партизанска штампа о Совјетском Савезу у току рата (1941 — 1945)“. Цамај је резимирао обилато писање штампе и указао на њен значај као историјског извора.

Заједнички реферат су поднијели доктори историјских наука Виктор Георгијевич Карасјов и Маја Михаиловна Сумарокова под насловом „Београдски професор Радослав Јовановић и октобарска револуција“. Њихов реферат је био унапријед достављен организаторима скупа. Пошто они нијесу присуствовали скупу, садржину њиховог реферата је резимирао В. Ј. Романов. Резултати њихових истраживања употпунили су сазнања о политичком раду Јовановића у Совјетској Русији.

На скупу је вођена веома интересантна дискусија о низу питања из међусобних односа Југославије и Совјетског Савеза у односном периоду. Скуп је дао значајне прилоге и новине југословенској и совјетској историографији о овој теми. Материјали са овог скупа биће објављени.

Чланови Комисије за историју и учесници научног скупа одали су писмено признање председницима Комисије М. Апостолском и А. Л. Нарочницком за досадашње њихово успјешно вођење Комисије и веома успјелу организацију и рад научног скупа.

Јован Р. Бојовић

ДРУГИ КОЛОКВИЈУМ ЈУГОСЛОВЕНСКО-ФРАНЦУСКИХ ИСТОРИЧАРА

У Љубљани је од 25. до 27. септембра 1985. године одржан Други колоквиј о југословенско-француским односима од краја XVIII до почетка XX вијека (у организацији Југословенско-француске комисије историчара). Непосредни

организатори овог значајног научног скупа били су Савез историчара Југославије, односно југословенски дио мјешовите Комисије која већ дуже времена дјелује као један од његових органа, и Одсјек за историју Филозофског

факултета Универзитета у Љубљани.

Овај други по реду колоквијум је отворио академик проф. др Димитрије Вујовић, председник југословенског дијела Комисије, који је топло поздравио све његове учеснике. Послије његове уводне ријечи скуп су поздравили Тине Зорич, председник Републичког комитета за образовање и науку СР Словеније, проф. dr De Labriolle, председник Института за источне језике, културе и цивилизацију у Паризу, проф. др Миомир Дашећ, председник Савеза историчара Југославије, проф. др Игнатиј Воје, управник Одјељења за историју Филозофског факултета у Љубљани, и др Марија Облак, председник Савеза друштава историчара Словеније.

На овом научном скупу југословенских и француских историчара третиране су двије основне теме: 1) Наполеонове илирске провинције и 2) Односи југословенских земаља и Француске од француско-пруског рата (1871) до краја првог свјетског рата. На скупу је поднесено 16 саопштења (12 са југословенске и 4 с француске стране). Саопштења су поднесена овим редом:

— Prof. dr Georges Castellan (Paris): *«Le Centenaire de L'Ilyrie dans la revue française le Monde Slave»;*

— Др Никола Гавриловић (Нови Сад): „Француска педагошка литература код Срба у време просветитељства“;

— Dr Vasilij Melik (Ljubljana): *«Ilirske province 1809—1813»;*

— Др Мухамед Незировић (Сарајево): „Односи маршала Мармонта са неким босанским и херцеговачким феудалцима и одједи тих односа у југословенској књижевности“;

— M Bernard Lory (Paris): *«Napoléon et les problèmes de la région du Danube des terres yougo-slaves»;*

— Мр Драго Роксандић (Београд): „Идеологија илирства 1809—1813“;

— Др Чедо Попов (Нови Сад): „Српска јавност и француско-пруски рат“;

— Др Љиљана Алексић-Пајковић (Београд): „Француски капитал у Србији до првог светског рата“;

— Др Глигор Тодоровски (Скопје): „Реформе у Македонији и Француска у другој половини 19. века“;

— Др Љубинка Трговчевић (Београд): „Српски научници — француски ђаци“;

— Др Димо Вујовић (Титоград): „Француско-британска конвенција о снабдијевању српске војске за вријеме првог светског рата“;

— Dr Peter Vodopivec (Ljubljana): *«Odmev francuske revolucije na slovenskih tleh»;*

— Mr Stane Granda (Ljubljana): *«Kmečki upori in kmečko vprašanje v času Ilirskih provinc»;*

— Janez Sumrada (Ljubljana): *«Obdobje francuske vlade i njeni nasprotniki na slovenskih tleh»;*

— Suzanne Champonnois (Paris): *«Ludwik Bystrzowski, l' Hôtel Lambert et la diplomatie française dans les Balkans».*

Проблеми истицани у поднесеним рефератима, у којима су расвјетљавана поједина још увијек отворена питања, као и дискусија о њима у атмосфери без оптерећења дипломатским манирима, допринијели су свестранијем сагледавању историјске слике односа између појединих наших народа и Француске. С обзиром на широк дијапазон питања разматраних у саопштењима, разумљиво је што је било и разлика у судовима о њима. Али се разлике у мишљењима нијесу дијелиле према држављанству аутора и учесника у дискусији. Највише се различитих тонова чуло у расправи о саопштењима о одједима и „утицају велике француске буржоаске револуције с краја XVIII и почетка XIX стољећа у јужнословенским и словенским земљама уопште. У тим приступима било је различитог вредновања историјских појава и збивања на нашем простору. Драгоцјеност тих расправа треба видјети у чињеници да оне указују на потре-

бу даље сарадње између историчара Југославије и Француске.

Овај скуп је у свему био добро организован и успио. Показао је да ће се одржати континуитет у југословенско-француској сарадњи у историографији, без обзира на то што постоји уочљива генерацијска смјена истраживача и њихова раслојеност. То се запазило донекле у иступима словеначког академика Франца Цвитара, који више од пола вијека истражује југословенско-француске односе и који је на овом колоквијуму врло успјешно и надахнуто полемички учествовао у расправи о питањима везаним за одјек француске револуције у нашим земљама, као и париског професора Жоржа Кастелана, који више деценија даје допринос француско-југословенској сарадњи у историографији — и на другој страни једне млађе генерације историчара.

Мјешовита комисија историчара је прихватила предлог проф. др De Labriola, предсједника Националног института за оријенталне језике у Паризу, да сви реферати (и ауторизована дискусија академика Ф. Цвитера) буду објављени у посебном зборнику радова на француском језику. Финансирање штампања зборника радова је преузела француска страна.

Захваљујући љубазности домаћина и изврсној организацији коју је у припреми и току скупа испољио др Петер Водопивец, учесници колоквијума су 28. септембра имали пријатну екскурзију на дијелу Словеније (Долењ-

ско), гдје су обишли више историјских мјеста и знаменитости (Кочевски Рог, Плетерје, Ново Место и др.), што ће им остати у незаборавној успомени.

На крају скупа одржан је сасретак Југословенско-француске комисије на коме се расправљало, на предлог француског дијела Комисије, о даљем раду. Закључено је да се наредни скуп (трећи колоквијум) одржи 1989. године у Паризу (умјесто 1988, како предвиђа Протокол о сарадњи) поводом прославе двјестогодишњице велике француске револуције. На том колоквијуму расправљаће се и о одјеку француске револуције 1789. године у нашим земљама, али ће главна тема бити: Југословенско-француски односи 1918—1941. године.

Југословенски историчари су изразили мишљење да би, поред француских историчара Института за оријенталне језике у Паризу, било пожељно у рад ових научних скупова укључити и што више других историчара и југослава и из других института и са факултета у Паризу и других универзитетских центара у Француској.

У цјелини гледано, рад Комисије одвијао се у читавом данашњем периоду на задовољајући начин. Што југословенско-француска сарадња у историографији није још плоднија лимитирајући фактор је у чињеници што овај вид активности нема одговарајућу финансијску подршку у Југославији.

Др Миомир Дашић

ЈОВАН ЦВИЈИЋ И ДУРМИТОР, *Научни, скуп*, 12. октобра 1975. године

Поводом 120. годишњице рођења Јована Цвијића, у Жабљаку је 12. октобра 1985. године одржан научни скуп под називом — Јован Цвијић и Дурмитор. Скуп је одржан у организацији: Српског географског друштва, Географског друштва Црне Горе, На-

ционалног парка Дурмитор и Скупштине општине Жабљак.

Јован Цвијић је познати великан југословенске и свјетске географске науке. Његови су преци живјели у селу Врелима у Штранцима, а он је рођен у Лозници 1865. године. Гимназију је учио